

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
ФАКУЛТЕТ МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

ПРИМЉЕНО: 04.11.2025

Оргјед. Бродност

10107

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
ФАКУЛТЕТ МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Извешај о урађеном завршном (мастер) раду

Наслов рада	Исхрана и суплементација код инфламаторних болести црева
Кандидат	Марија Бишевац
Ментор	Проф. др Марија Секулић
Чланови комисије	1.Проф.др Нела Воновић, председник 2.Проф. др Марија Секулић, члан 3.Проф. др Далибор Стајић, члан

Циљ истраживања, истраживачка питања или хипотезе и методологија истраживања
(до 2000 карактера)

Циљ истраживања је био да се систематизују и анализирају најновија сазнања и решења из релевантних студија о ефектима исхране и суплементације на ток инфламаторних болести црева и могуће терапијске и њихове превентивне улоге код оболелих пацијената. Истраживачка питања у овом мастер раду односила су се на улогу исхране код инфламаторних болести црева, од ограничења у исхрани, промоције употребе појединих намирница, до суплемената. Анализирани су утицаји одређених витамина, минерала као и пробиотика на особе са инфламаторном болешћу црева. Методологија истраживања рада обухватала је прикупљање, обраду и представљање најновијих сазнања о исхрани и суплементацији код инфламаторних болести црева. Рад је заснован на подацима из новије литературе. Анализа одређених питања која се односе на предмет истраживања и синтеза података базира се на изворима са различитим мишљењем на основу чега се формира сопствено и показује како у пракси поступати у циљу купирања тегоба, примене суплемената и одговарајуће исхране, са циљем побољшања квалитета живота особа које имају инфламаторну болест црева.

*Остварени резултати истраживања
(највише 1500 карактера)*

Тегобе код пацијента варирају у зависности од локализације и проширености болести, али најчешће укључују присуство абдоминалног бола, дијареје (понекад са примесама слузи и крви), повишене телесне температуре, општу слабост, смањен апетит и губитак телесне масе. Болест има ремитентно-егзацербациони ток, са наизменичним периодима мировања и погоршања, што значајно утиче на квалитет живота пацијената.

Иако основу лечења инфламаторне болести представља фармаколошка терапија, многи нефармаколошки видови лечења имају велику улогу у стабилизацији болести, њеној контроли као и побољшању квалитета живота пацијента са овом болешћу. Нутритивне стратегије, као што су ентерална исхрана, специјализовани режими (SCD, AID, low-FODMAP, MD) и суплементација витамина и минерала, имају значајан потенцијал у побољшању клиничких исхода код IBD пацијената. EEN је показала највећу ефикасност у индукцији ремисије, док PEN у комбинацији са биолошком терапијом може додатно унапредити резултате лечења. Витамини А, D, B12 и фолна киселина, као и магнезијум и гвожђе, имају кључну улогу у корекцији дефицита и превенцији компликација. Терапије усмерене на модулацију микробиоте (пробиотици, пребиотици) показале су позитивне ефекте, нарочито код UC, али је потребно више стандардизованих клиничких испитивања ради дефинисања њихове дугорочне ефикасности.

Очекује се да резултати овог истраживања укажу на улогу нутритивне терапије или типа исхране као и суплемената у побољшању клиничке слике и тока инфламаторне болести црева.

Структура урађеног мастер рада

1. УВОД

1.1. Инфламаторне болести црева

1.1.1. Епидемиолошки аспект запаљенских болести црева

1.1.2. Етиологија запаљенских болести црева

1.1.3. Патогенеза запаљенских болести црева

1.1.4. Дијагноза запаљенских болести црева

1.1.5. Фармаколошка терапија инфламаторних болести црева

1.1.6. Нефармаколошка терапија код инфламаторне болести црева

1.2. Витамини

1.2.1. Витамин А

1.2.1. Витамин D

1.2.3. Витамини В групе

1.3. Минерали

1.3.1. Магнезијум

1.3.2. Гвожђе

1.4. Пребиотици

1.5. Пробиотици

2. ЦИЉ ИСТРАЖИВАЊА

3. МАТЕРИЈАЛ И МЕТОДЕ

4. РЕЗУЛТАТИ И ДИСКУСИЈА

4.1. Ентерална исхрана

4.2. Специфична угљенохидратна дијета (SCD)

4.3. Медитеранска исхрана

4.4. Антиинфламаторна дијета

4.5. Дијета са ниским садржајем ферментишућих олигосахарида, дисахарида, моносахарида и полиола

4.6. Суплементација витаминима

4.7. Суплементација минералима

4.8. Примена пребиотика и пробиотика

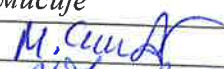
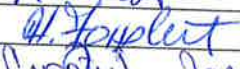
5. ЗАКЉУЧАК

ЛИТЕРАТУРА

Закључак и предлог комисије

На основу свега наведеног, Комисија за оцену и одбрану мастер рада кандидата Марије Бишевац под насловом „Исхрана и суплементација код инфламаторних болести црева“, сматра да рад испуњава све услове за јавну одбрану и својим потписима то потврђује.

Чланови комисије

Потпис ментора и првог члана комисије	
Потпис другог члана комисије	
Потпис трећег члана комисије	
Место	Крагујевац
Датум	04.11.2025.

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
ФАКУЛТЕТ МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

ПРЕМЛАТ	04.11.2025
РЕД.	
05	10107/1

Изјава кандидата

Под пуном моралном, материјалном и кривичном одговорношћу изјављујем да су подаци изнети у Образложењу теме мастер рада под насловом: „ Исхрана и суплементација код инфламаторних болести црева“ моје ауторско дело, да сам без ограничења носилац ауторских права над њима (у складу са Законом о ауторском и сродним правима „Сл. гласник РС“, бр.104/2009, 99/2011, 119/2012, 29/2016-одлука УС) и да њиховим коришћењем не вређам права трећих лица.

У Крагујевцу,

04.11.2025.

Кандидат

Марија Бишевац

Марија Бишевац

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ	
ФАКУЛТЕТ МЕДИЦИНСКИХ НАУКА	
УК	
04.11.2025	
05	1010712

Прегледавши завршни мастер рад кандидата Марије Бишевац под називом Исхрана и суплементација код инфламаторних болести црева сматрам да исти може да уђе у даљу процедуру.

У Крагујевцу,

04.11.2025. године

Ментор

проф. др Марија Секулић

М. Секулић